

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 110.246 van 16 september 2002
in de zaak A. 119.604/IX-3366.**

In zake : de VZW ANDIBEL,
gevestigd te ZOTTEGEM,
Meersstraat 100

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu,
die woonplaats kiest bij
advocaat J.-F. DE BOCK,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Tasson-Snelstraat 38.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de VZW ANDIBEL op 12 april 2002 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van het koninklijk besluit van 7 december 2001 tot vaststelling van de lijst van dieren die gehouden mogen worden;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partij de vernietiging vordert van dezelfde beslissing;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 13 juni 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 24 juni 2002;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat P. CALUS, die verschijnt voor de verzoekende partij, en van advocaat J.-F. DE BOCK, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 90, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vereiste advies van de auditeur-generaal;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

Artikel 3bis van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, ingevoegd bij de wet van 4 mei 1995, luidt als volgt :

"§ 1. Het is verboden dieren te houden die niet behoren tot de soorten of categorieën vermeld op een door de Koning vastgestelde lijst. Deze lijst doet geen afbreuk aan de wetgeving betreffende de bescherming van bedreigde diersoorten.

§ 2. In afwijking van § 1 mogen dieren van andere soorten of categorieën dan die aangewezen door de Koning worden gehouden :

1° in dierentuinen;

2° door laboratoria;

3° a) door particulieren, op voorwaarde dat zij bewijzen kunnen voorleggen dat de dieren werden gehouden voor de inwerkingtreding van het in dit artikel bedoelde besluit. Dit bewijs moet niet worden voorgelegd voor de nakomelingen van deze dieren, op voorwaarde dat ze zich bij de eerste eigenaar bevinden;

b) door particulieren erkend door de minister tot wiens bevoegdheid de landbouw behoort, op advies van het in artikel 5, § 2, tweede lid, bedoelde comité van deskundigen.

De Koning bepaalt de procedure voor de toepassing van het bepaalde in a) en b). Hij kan bovendien bijzondere voorwaarden vaststellen voor het houden en het identificeren van de bedoelde dieren;

4° door dierenartsen, voor zover het dieren van derden betreft die tijdelijk gehouden worden voor diergeneeskundige verzorging;

5° door dierenasielen, voor zover het een tijdelijk verblijf betreft van dieren die in beslag zijn genomen, waarvan afstand werd gedaan of die aangetroffen werden zonder dat vastgesteld kon worden wie de houder ervan is;

6° door handelszaken voor dieren, voor zover zij de dieren gedurende korte tijd houden en voor zover vooraf een schriftelijke overeenkomst met natuurlijke personen of rechtspersonen bedoeld in de punten 1°, 2°, 3° b) en 7°, werd gesloten;

7° in circussen of in rondreizende tentoonstellingen.

§ 3. Onverminderd de afwijkingen voorzien in § 2, kan de Koning het houden van door hem aangewezen dieren van andere soorten of categorieën verbieden aan sommige van de in § 2 opgesomde natuurlijke personen of rechtspersonen”;

Met het bestreden koninklijk besluit van 7 december 2001 is, wat de zoogdieren betreft, het vermelde artikel 3bis in werking gesteld op 1 juni 2002 (artikel 1), is de lijst vastgesteld van de zoogdieren die mogen gehouden worden (artikel 2) en zijn de uitvoeringsbepalingen voorzien bij artikel 3bis, § 2, 3°, tweede lid, vastgesteld (artikel 3 tot 5).

2. Overwegende dat overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.1. Overwegende dat verzoekster in het eerste middel de schending aanvoert van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel doordat de redactie van een positieve lijst van dieren die nog mogen gehouden worden een ongelijkheid teweegbrengt tussen particulieren, die onder bepaalde voorwaarden dieren mogen houden die niet op de lijst vermeld zijn en “handelszaken voor dieren” die dergelijke mogelijkheid niet krijgen, terwijl de wet van 14 augustus 1986 aan de handelaars toch een aantal voorwaarden opgelegd heeft die garanderen dat zij dieren in optimale omstandigheden kunnen houden en verhandelen;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar nota met opmerkingen daarop antwoordt wat volgt : de wetgever heeft aan de Koning niet de bevoegdheid verleend dierenhandelaars toe te laten om niet op de lijst vermelde dieren te houden of te verhandelen, hij heeft integendeel in artikel 3bis, §2, 6°, van de wet van 14 augustus 1986 zelf uitdrukkelijk bepaald onder welke voorwaarden handelszaken voor dieren niet-toegelaten dieren mogen houden; ondergeschikt kan er geen schending van het gelijkheidsbeginsel worden vastgesteld aangezien de situatie van particulieren, die dieren houden voor “louter privé-doeleinden”, niet vergelijkbaar is met de situatie van dierenhandelaars, die dieren houden met het oog op de verkoop, aangezien, bijkomend, er voor het onderscheid een objectieve verantwoording bestaat in die zin dat het dierenwelzijn gediend is door een

verschillende behandeling van de personen die met het houden van dieren een verschillend doel beogen en aangezien, nog meer bijkomend, de verschillende behandeling evenredig is met het nagestreefde doel in die zin dat de maatregel beperkt is gehouden tot de zoogdieren, dat er gedurende lange tijd uitvoerig onderhandeld is over het bestreden besluit en dat de handelaars in dieren, wanneer zij zich als particulier opstellen, ook een afwijking kunnen verkrijgen op het principieel verbod om niet op de lijst vermelde dieren te houden;

3.3. Overwegende dat artikel 3bis, § 2, van de wet van 14 augustus 1986 zelf bepaalt onder welke voorwaarden een aantal personen uitgezonderd worden van het in paragraaf 1 vermelde verbod om dieren te houden; dat de particulieren en de handelszaken voor dieren daar als een afzonderlijke categorie, elk met eigen voorwaarden, worden vermeld; dat in die zin de verschillende behandeling die verzoekster ontwaart, teruggaat naar de tekst van de wet zodat aan de Koning, waar hij in het bestreden besluit het door de wet gemaakte onderscheid overneemt, niet verweten kan worden zelf het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel geschonden te hebben; dat het middel niet ernstig is;

4.1. Overwegende dat verzoekster in het tweede middel aanvoert dat het bestreden besluit strijdig is met de “wet van 27.07.1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de Internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten en van de Bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973 alsook de wijziging van de Overeenkomst als aangenomen te Bonn op 22 juni 1979” alsook met de Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffend handelsverkeer; dat zij betoogt dat het bestreden besluit, waar het door instellen van een verbod om bepaalde dieren te houden ook verbiedt dat die dieren verhandeld worden, een inhoud heeft die indruist tegen “de bij verdragen gereguleerde handel”, die aan erkende handelaars -die goed georganiseerd zijn en de nodige vakkennis bezitten- de mogelijkheid biedt om dieren te verhandelen;

4.2. Overwegende dat de verwerende partij daar in haar nota met opmerkingen terecht op antwoordt dat verzoekster niet uitlegt welke bepalingen van de Overeenkomst zij geschonden acht noch op welke wijze het bestreden besluit die bepalingen zou schenden; dat het, zeker in een schorsingsprocedure, niet aan de Raad

van State behoort om in de plaats van verzoekster dat onderzoek te voeren; dat het middel niet ontvankelijk is;

5.1. Overwegende dat verzoekster in het derde middel de schending aanvoert van de artikelen 28 tot 30, 94 en 95 van het EG-verdrag doordat handelaars in dieren die niet op de lijst vermelde dieren niet langer mogen verhandelen dan onder de voorwaarden bepaald in artikel 3bis, § 2, 6°, van de wet van 14 augustus 1986, hetgeen een niet te rechtvaardigen belemmering brengt aan de vrije handel binnen de Europese Gemeenschap;

5.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar nota met opmerkingen betoogt dat het bestreden besluit geen kwantitatieve beperking instelt en dat het ook niet als een maatregel van gelijke werking kan worden beschouwd aangezien het besluit kadert in “de bescherming van (...) de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten” bedoeld in artikel 30 van het verdrag; dat zij ook erop wijst niet in te zien op welke wijze het bestreden besluit artikel 94 en 95 van het EG-verdrag zou miskennen;

5.3. Overwegende dat de verwerende partij bij de voorbereiding van het bestreden besluit op 20 december 1999 aan de Europese Commissie gevraagd heeft “om na te gaan of een verbod op het houden van sommige diersoorten niet in tegenspraak is met het vrije handelsverkeer”; dat de Europese Commissie daar op 1 maart 2000 het volgende op geantwoord heeft : “Uit het oogpunt van de algemene regels betreffende het vrije verkeer van goederen geeft het ontwerp van de lijst de Commissie op basis van de informatie waarover zij thans beschikt, evenmin aanleiding voor het maken van opmerkingen, zij het met de volgende uitzondering. Indien het koninklijk besluit tot vaststelling van de positieve lijst een procedure zal bevatten ter aanpassing of verbetering van de lijst op verzoek van een geïnteresseerde partij, dienen beslissingen die hieromtrent door de bevoegde overheid worden genomen, met redenen omkleed te zijn en vatbaar voor een beroep op de rechter”; dat verzoekster geen gegevens voorlegt die de Raad van State ertoe nopen, in de huidige stand van de rechtspleging, dat standpunt te betwifelen;

Overwegende dat de verwerende partij er terecht op wijst dat verzoekster niet aantoont op welke wijze het bestreden besluit artikel 94 en 95 van het EG-verdrag zou miskennen; dat het middel niet ernstig is;

6.1. Overwegende dat verzoekster in het vierde middel aanvoert dat het bestreden besluit artikel 10 van de wet van 14 augustus 1986, waarin bepaald is op welk -beperkt- vlak de Koning het verhandelen van dieren vermag te reglementeren, miskent doordat het, middels het instellen van een verbod om niet op de lijst voorkomende dieren te houden, het verhandelen van die dieren onmogelijk maakt; dat zij betoogt dat, dusdoende, de verwerende partij de bevoegdheid die artikel 10 van de wet haar toekent, te buiten is gegaan;

6.2. Overwegende dat de verwerende partij daar terecht op antwoordt, enerzijds dat een verbod op het houden van dieren, vermeld in artikel 3bis van de wet van 14 augustus 1986, losstaat van de in artikel 10 van dezelfde wet vermelde mogelijkheid om de handel in dieren te reglementeren zodat verzoekster de beperkingen vermeld in artikel 10 van de wet niet kan aangrijpen om de draagwijdte van artikel 3bis in te perken en anderzijds dat het bestreden besluit de handel in dieren niet volkomen onmogelijk maakt; dat het middel niet ernstig is;

7.1. Overwegende dat verzoekster in het vijfde middel de schending aanvoert van de in het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geldende jachtregeling doordat daarin bepaald is dat zoogdieren als hazen, reeën en everzwijnen -zoogdieren die niet vermeld zijn op de geredigeerde lijst- gedurende bepaalde periodes van het jaar kunnen gehouden, verhandeld en vervoerd worden terwijl dat houden, verhandelen en vervoeren door het bestreden besluit onmogelijk wordt gemaakt;

7.2. Overwegende dat de verwerende partij daarop antwoordt dat de aangevoerde jachtregelingen, onder meer artikel 26 van het jachtdecreet van 24 juli 1991, als beginsel vooropstellen dat, buiten de periodes waarin de jacht toegelaten is, geen wild kan vervoerd of in de handel gebracht worden en dat het tijdelijk toelaten van dergelijk vervoer en handel van wild in het kader van de jacht -toelating die restrictief opgevat moet worden- niet te vergelijken is met het houden van wilde dieren op zich;

7.3. Overwegende dat de verwerende partij voor het redigeren van de lijst van dieren die mogen gehouden worden steun vindt in artikel 3bis van de dierenwelzijnswet; dat, rekening houdend met die wettelijke basis, het feit dat de jachtregeling het vervoer en het verhandelen van bepaalde niet op de lijst

ingeschreven zoogdieren onder bepaalde voorwaarden toelaat, het bestreden besluit niet onwettig maakt; dat het middel niet ernstig is;

8. Overwegende dat geen van de door verzoekster aangevoerde middelen ernstig is; dat de vordering tot schorsing om die reden wordt verworpen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zestien september 2000 en twee, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.